

ZAKON O USLOVIMA I POSTUPKU ZA PREKID TRUDNOĆE

Sl. list SRBIH br. 29/1977

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1

Radi zaštite zdravlja, u vezi s korišćenjem prava na slobodno odlučivanje o rađanju, ženi i muškarcu obezbjeđuju se svi vidovi stručnih savjeta i pouka koji mogu doprinijeti da to pravo koriste bez štetnih posljedica po zdravlje i reproduktivnu sposobnost.

U ostvarivanju ciljeva iz prethodnog stava brinu se službe za zdravstvenu zaštitu žena i druge odgovarajuće službe u zdravstvenim organizacijama udruženog rada (u daljem tekstu: zdravstvene organizacije), kao i druge organizacije koje mogu doprinijeti ostvarivanju ustavnog prava čovjeka da slobodno odlučuje o rađanju djece.

Član 2

Zdravstveni i drugi radnici odgovarajućih stručnih profila u zdravstvenim organizacijama dužni su da, u okviru svojih radnih i profesionalnih obaveza, pruže ženi i muškarcu medicinsku pomoć u ostvarivanju želje za vlastitim potomstvom i upoznaju ih sa postupkom, tokom i posljedicama primjene savremenih načina i sredstava za regulisanje rađanja, posebno u pogledu sprečavanja neželjene trudnoće i njenog vještačkog prekida.

U skladu sa prethodnim stavom, ženi i muškarcu se obezbjeđuju sve odgovarajuće mjere i vidovi zdravstvene zaštite u vezi sa trudnoćom, mjerama kontracepcije i prekidom neželjene trudnoće.

Prava iz prethodnog stava za zdravstveno osigurana lica koriste se u skladu sa samoupravnim opštim aktima zajednica zdravstvenog osiguranja, a za lica koja ostvaruju pravo na socijalnu zaštitu, u skladu sa samoupravnim opštim aktima zajednica za socijalnu zaštitu.

II - PREKID TRUDNOĆE

Član 3

Prekid trudnoće vrši se po zahtjevu trudne žene (u daljem tekstu: trudnica).

Za maloljetne trudnice i trudnice lišene poslovne sposobnosti zahtjev za prekid trudnoće podnosi roditelj, odnosno staratelj ili organ starateljstva. Izuzetno, maloljetna trudnica starija od 16 godina može i sama da podnese zahtjev za prekid trudnoće ako ostvaruje sredstva za život po osnovu rada, o čemu je dužna da doprinese odgovarajući dokaz.

Prekid trudnoće kod maloljetne trudnice starije od 14 godina ne može se izvršiti bez njene saglasnosti.

Član 4

Zahtjev za prekid trudnoće podnosi se zdravstvenoj organizaciji koja ima organizovanu službu za zdravstvenu zaštitu žena u smislu Zakona o zdravstvu (Službeni list SRBiH", br. 37/75 i 7/76).

Član 5

Zahtjevu za prekid trudnoće koji je podnijela punoljetna trudnica koja posjeduje poslovnu sposobnost, kao i trudnica starija od 16 godina koja sama ostvaruje sredstva za život po osnovu rada, udovoljiće se:

1. ako trudnoća nije prešla 10 sedmica;
2. ako se prekidom trudnoće neće neposredno ugroziti život ili zdravlje trudnice.

Član 6

Uslove iz prethodnog člana utvrđuje ljekar specijalista iz ginekologije i akušerstva na osnovu obavljenih odgovarajućih zdravstvenih pregleda, i to najkasnije u roku od dva dana od dana podnošenja zahtjeva za prekid trudnoće.

O postojanju uslova sačinjava se zapisnik o prekidu trudnoće, koji potpisuje ljekar specijalista iz ginekologije i akušerstva i trudnica. Zapisnik se sačinjava u dva primjerka, od kojih se jedan primjerak uručuje trudnici, a drugi se ulaže u protokol o izvršenim prekidima trudnoće.

Član 7

Radi rješavanja o zahtjevima trudnica za prekid trudnoće, koje ne ispunjavaju uslove iz člana 5. ovog zakona, u zdravstvenim organizacijama koje imaju organizovanu službu za zdravstvenu zaštitu žena, obrazuje se komisija,

koju sačinjavaju dva ljekara i socijalni radnik. Predsjednik komisije je obavezno ljekar specijalista iz ginekologije i akušerstva.

Član 8

Komisija iz prethodnog člana odlučuje o zahtjevima za prekid trudnoće:

1. ako se radi o maloljetnoj trudnici ili trudnici lišeno j poslovne sposobnosti;
2. ako je trudnoća prešla 10 sedmica;
3. ako bi dalje održavanje trudnoće moglo neposredno ugroziti život ili zdravlje trudnice;
4. ako se na osnovu saznanja medicinske nauke može očekivati da će se dijete roditi s teškim tjelesnim ili psihičkim nedostacima;
5. ako se radi o trudnoći koja je nastala kao posljedica krivičnih djela: silovanja, obljube nad maloljetnim licem ili ženom lišenom poslovne sposobnosti, obljube zloupotrebom položaja ili rodoskrvnenja;
6. ako ljekar u smislu člana 5. ovog zakona odbije da izvrši prekid trudnoće.

Ne može se odobriti prekid trudnoće starije od 20 sedmica.

Član 9

Komisija iz člana 7. ovog zakona dužna je da odluči po zahtjevu za prekid trudnoće u roku od tri dana od podnošenja zahtjeva, o čemu se sačinjava zapisnik o prekidu trudnoće koji potpisuju članovi komisije i trudnica. O zahtjevu koji se odbija donosi se rješenje.

Jedan primjerak zapisnika o prekidu trudnoće, odnosno rješenja kojim se zahtjev odbija, uručuje se trudnici.

Ako se zahtjev za prekid trudnoće odbija, komisija je dužna da pouči trudnicu o pravu na prigovor u smislu člana 10. ovog zakona.

Član 10

Ako komisija iz člana 7. ovog zakona odbije zahtjev za prekid trudnoće, podnosilac zahtjeva ima pravo da uloži prigovor drugostepenoj komisiji, koja se obrazuje u regionalnom medicinskom centru i na odgovarajućoj klinici. Drugostepena komisija se sastoji od pet članova, od kojih su predsjednik i jedan član ljekari specijalisti iz ginekologije i akušerstva, dva člana ljekari specijalisti drugih odgovarajućih grana specijalnosti, a jedan član socijalni radnik.

Drugostepena komisija dužna je da odluči po prigovoru u roku od sedam dana od dana podnošenja zahtjeva. Komisija odlučuje donošenjem rješenja.

Prilikom odlučivanja po prigovoru, drugostepena komisija prvenstveno vodi računa o zaštiti zdravlja trudnice.

Rješenje drugostepene komisije po prigovoru konačno je.

Član 11

Na osnovu zapisnika o prekidu trudnoće odnosno rješenja izdatog u smislu stava 2. prethodnog člana, prekid trudnoće vrši ljekar specijalista iz ginekologije i akušerstva, u zdravstvenoj organizaciji koja raspolaže odgovarajućom medicinskom i drugom opremom i prostorijama u smislu Zakona o zdravstvu i propisa donesenih na osnovni toga zakona.

Izuzetno od prethodnog stava, ako je prekid trudnoće započet, pri čemu je ugrožen život ploda, odnosno život trudnice ili njena reproduktivna sposobnost, prekid trudnoće može izvršiti i ljekar koji nije specijalista iz ginekologije i akušerstva, bez obzira da li prethodno sačinjen zapisnik ili doneseno rješenje o odobrenju prekida trudnoće. Prekid trudnoće u ovakvim slučajevima može se izvršiti i u zdravstvenim organizacijama koje ne ispunjavaju uslove u smislu prethodnog stava.

Član 12

Komisije iz člana 7. i člana 10. stav 1. ovog zakona mogu tražiti dopunu medicinskih nalaza radi utvrđivanja činjenica od kojih zavisi odlučivanje o prekidu trudnoće.

III - EVIDENCIJA I IZVJEŠTAVANJE

Član 13

Služba za zdravstvenu zaštitu žena vodi posebnu evidenciju u vezi sa prekidima trudnoće, koja obavezno sadrži podatke o podnesenim zahtjevima, o zahtjevima kojima nije udovoljeno, o izvršenim prekidima trudnoće i o smrtnim slučajevima nastalim kao posljedica izvršenih odnosno započelih prekida trudnoće.

Dokumentacija i evidencija o prekidima trudnoće vodi se i čuva u skladu sa zakonom.

Član 14

Zdravstvena organizacija dužna je da nadležnom organu podnese izvještaj:

- o svakom smrtnom slučaju nastalom kao posljedica prekida trudnoće;
- o sumnji da je obavljen ili otpočet prekid trudnoće protivno odredbama ovog zakona;
- o fetalnoj smrti.

Član 15

Evidencija i sva dokumentacija u vezi sa prekidima trudnoće (zahtjevi, zapisnici, podaci, činjenice i sva druga saznanja) predstavljaju profesionalnu i službenu tajnu.

IV - KAZNE NE ODREDBE

Član 16

Novčanom kaznom u iznosu do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj zdravstvena organizacija:

1. ako prekid trudnoće povjeri licu koje nije ljekar specijalista iz ginekologije i akušerstva, osim u slučaju iz člana 11. stav 2. ovog zakona;
2. ako ne vodi urednu evidenciju o prekidima trudnoće (član 13. stav 1. ovog zakona);
3. ako nadležnom organu ne podnese izvještaj u smislu člana 14. ovog zakona.

Za prekršaj iz prethodnog stava kazniće se i odovorno lice u zdravstvenoj organizaciji novčanom kaznom u iznosu do 5.000 dinara.

Član 17

Novčanom kaznom u iznosu do 20.000 dinara kazniće se za prekršaj zdravstveni radnik koji obavi ili otpočne prekid trudnoće izvan zdravstvene organizacije.

V - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o prekidu trudnoće ("Službeni list SRBiH", broj 2/70).

Član 19

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRBiH".